

PROGETU IMOI ETOTU 2

+Laboratòriu “L’ora del racconto” de su 28 friaxu 2025 apariciat de sa Biblioteca Comunali in collaboratzioni cun s’ufitziu de sa lingua sarda.

Su Carnevali in Sardinia

Su Carnevali in Sardinia tenit nòminis diferentes: **Carrasecare** in Brabàgia (Carra de segare bolit nai petza de segai), **Carrasciali** (Tèmpio), **Canciofali** in sa zona de Casteddu (fortzis su nòmini benit de sa canciofa). Innoi ddi nant Carnevali.

Su carnevali sardu tenit originis antigas medas, pre-cristianas, e fiant ritus po sa bona sorti e sa fertilitài.

Inghitzat su **17 de Gennàrgiu**, cun is **fogadonis de Sant’Antoni**, candu ddoi at sa primu bessida de is màscaras, e bandat a innantis fintzas a giòbia e martis de lardaiolu, po acabai su mèrcuris de su cinisu.

Is màscheras in Sardinia funt medas, ònnia bidda tenit una o prus màscheras. Oi si ndi fatzu biri sceti calincua, intra is prus connotas.

Mammuthones e issohadores.

Est fortzis sa màschera prus connota de totu sa Sardidgna. Seus in Mamujada.

Su Mammuthone portat **sa bisera** de linna niedda, **su bonete** in conca e apitzus unu mucadori.

Asuba de su bistiri de **belludu** si ponit **sas peddes de brebei** e me in is peis **sas crapitas** de su pastori.

Me in is palas portat sa **càrriga, campanas o pitajolus** acapiadas cun corrias de peddi .

Intzertai, cantu pesant custas campanas?

30 chilus.

Is **Issohadores** funt bistius cun **camisa** e **cartzonis** biancus e una **giaca** arrùbia.

Asuba de is cartzonis portant **sas cartzas** (gambales de furesu) e un **scialletu** de fèmina. Sa **màschera** est bianca e sa **berrita** niedda, e apicaus portant is **sonajolos**.

Cun **su latzu** (sa funi) circant de aciapai is mammuthones, ma fintzas sa genti chi est castiendi sa sfilada de is màscheras.

Is Mammuthones si ponint in duas filas de 6, funt 12 comentis is mesis de s’annu. Fant unu passu e apustis faint sonai sa càrriga. Candu ddu narat s’issohadore cun unu acinnu, faint tres passus impari (sa dòpia).

Is issohadores si movint impari a is mammuthones, ma a manera prus lèbia.

PROGETU IMOI ETOTU 2

Boes e Merdules

Seus in **Otzana**.

Su Merdule est bistiu cun **peddis de brebei bianca**, portat unu **mucadori** in conca e una **caratza de linna**, chi mera bortas tenit sa buca trota, su nasu longu e is dentis in foras.

Non portat campanas, ma in manus tenit **unu matzucu** e **sa sogà**. Su merdule rapresentat su pastori.

Su Boe est bistiu cun **peddi de brebei bianca**, unu **mucadori nieddu**, e una **carratza de linna** chi assimbillat a unu boi.

Apicadas a is palas portat **sas sonatzas** (is campanas), e rapresentat s'animali.

Su ritu rapresentant **sa lota tra s'umanidadi e su mundu aresti**.

Difatis, is Boes, comentis narat su nòmini etotu, funt is animalis, e is Merdules funt is meris chi circant de ammeserai is animalis.

Nc'at puru un'àtera màschera, sa Filonzana.

Sa Filonzana est s'ùnica màschera de fèmina in su carnevali sardu, bistia cun una **mantedda niedda** e una bisera trista trista.

Me in manus portat **su fusu** po filai sa lana, chi rapresentat sa vida de totus.

Sa Sartiglia.

Mudaus carnevali e de sa Brabàgia lompeus a Aristanis.

Est una de is **giostras a cuaddu** prus famadas e bellas non sceti de totu sa Sardigna, ma de totu s'Europa.

Sa Sartiglia si fait ònnia annu in s'ùrtimu domigu e s'ùrtimu martis de Carnevali (su martis de lardaiolu).

Po dda bìri arribbant de totu sa Sardigna e de totu su mundu.

Festa de origini medievales, sa Sartiglia si fait **a su mancu de su 1500**, ma si pensat chi siat prus antiga poite est acapiada a is ritualis agrìculus chi si fadiant in s'antigòriu po assegurari una bona arregorta.

Su personàgiu prus de importu de sa Sartiglia est **su Cumponidori**.

Su 2 de friaxu de ònnia annu, po **sa Candelera**, is **grèmius de is Massaius** e **de is Maistus de Linna** nòminant su Cumponidori insoru, e totus is cavalieris chi ant a dèpiri fai sa currela.

PROGETU IMOI ETOTU 2

Su Cumponidori est su chi fait cumentzai sa **cursa a su steddu**, provendu po primu sa fortuna.

De candu ddu bistint a mangianu, fintzas a candu acabbat sa Sartiglia, su Componidori **non calat mai de su cuaddu**.

Tenit in manu sa **Pipia de Maju**, unu matzixeddu de violas, sìmbulu de bona sorti e de su Beranu, su Componidori fait **sa Remada**, e benedixit sa genti.

Totu sa manifestatzioni de sa Sartiglia est acumpangiada de sa mùsica de is tamburinus e is trumbetieris de Aristanis.